

Två hål i väggen

Kung Bore har dragit in över vårt land. Temperaturen sjunker dag för dag, nätterna är svinkalla och elfakturorna blir högre än någonsin. I alla nyhetskanaler påpekas att vi ska dra ner på elanvändningen för att slippa bli fränkopplade. Redan i november gavs besked att energiuttaget minskat med 7 procent då folk började dra ner på sin elkonsumtion.

Många erfor plötsligt att det inte går att ösa på för fullt på alla håll som vi varit vana vid. Allting har en ände, så och vårt sätt att leva. Aningslöst har vi tittat bort och stängt öronen för att slippa höra obekväma påpekanden. El, vad sjutton är det, två hål i väggen. Det har ju alltid funnits – och räckt till.

ISverige har vi sedan mycket länge baserat elproduktionen på vår vattenkraft, främst genom utbyggnad av de norrländska älvarna. Kärnenergin i Sverige har en mer än 60-årig historia. (Atomkommittén tillsattes redan 1945). Den "svenska linjen" enligt ett betänkandet från 1955 angav att Sverige skulle bli självförsörjande inom kärnenergi genom att satsa på inhemskt uran och tungvattenreaktorer.

En kort tid skedde också uranbrytning i Ranstad. Ågestaverket, eller R3 som det kallades, var Sveriges första kärnkraftverk. (Sedan 2020 håller Vattenfall på och demonterar verket med målet att bli klara 2024). Det var oljekrisen 1973 som på allvar satte fart på utbyggnaden av svensk kärnkraft.

Tillbaka till folkomröstningen om kärnkraften 1980. Den som hölls mot bakgrunden av Harrisburgolyckan 1979. Alla röstningsalternativen var i princip Nej till kärnkraft. Det var väl ingen då som anade vad framtiden skulle bära med sig i form av Internets tillkomst, den galopperande konsumtionen och elektrifieringen av praktiskt taget allt, plus hur jordens befolkning skulle öka.

Efter omröstning beslutade Riksdagen att kärnkraften skulle avvecklas, med ett "slutdatum" 2010 då den sista reaktorn skulle vara ur bruk. Årtalet baserade sig på att kärnkraftverkens livslängd bedömdes till 25 år, Det här datumet har man sedan ruckat på. 1986 ställde Tjernobylyckan reaktorsäkerheten på sin spets samtidigt som vår miljö och klimatfrågan började diskuteras allt mer.

Hur mycket energi produceras i Sverige och hur?

Under 2021 producerades 166 TWh el i Sverige, till största del av vattenkraft och kärnkraft.

(**Kärnkraft** 30,7 procent och **vattenkraft** 42,5 procent). Resten (ca 25 procent) produceras med bland annat **vindkraft** (16,5 procent), kraftvärme och kondensvärme.

Tyvärr blåser det inte så mycket under den årstid då vi är mest beroende av el.

fortsättning ↘

Ingers tankar

Sverige har haft tolv kärnkraftreaktorer i drift. Nu är sex av dem stängda. Kraftverket i Barsebäck med två reaktorer började rivas 2016, enligt plan ska de vara jämnade med marken omkring 2030.

De sex kärnreaktorer som idag är i drift är fördelade på tre kärnkraftverk: Forsmark, Oskarshamn och Ringhals. Forsmarks kärnkraftverk har tre reaktorer i drift. Oskarshamns kärnkraftverk har en reaktor i drift – två reaktorer stängdes ner 2017. Ringhals kärnkraftverk har två reaktorer i drift – två andra stängdes 2019 och 2020.

Just nu står 3 av de nuvarande 6 aktiva reaktorerna stilla av olika tekniska anledningar.

Vattenfall vill inte bygga ut kärnkraften. Nyligen sågs Vattenfalls vd knäppa vår nya regering på näsan i ett tv-inslag. Den nya regeringen har i sitt så kallade Tidöavtal deklarerat att Vattenfall omedelbart ska börja projektera för ny kärnkraft.

Enligt Vattenfalls vd ska regeringen inte alls lägga sig i deras verksamhet. Kärnkraft är dyrt och inte lönsamt. Hon klagade också på att det inte finns tillgång till kvalificerad arbetskraft.

Det här utspelet gör att jag blir betänksam. Först att regeringen verkar ha så bristande kunskap om vårt samhälles verklighet. Jag minns också vilka urusla affärer Vattenfall gjort, till exempel köpet av tyska kolkraftverket Moorburg och det holländska Nuon. Där kan man tala om bristande insikter.

Vår energikonsumtion

- Internet sägs idag dra tio procent av världens energiproduktion och siffran är stigande. I Sverige kanske siffran är högre, vi ligger ju i framkant när det gäller digitalisering.
- Det finns ca 415 000 olika slags fordon som är laddbara varav 398 178 är personbilar. En elbil sägs förbruka 2 kWh per mil. Kör du 1200 mil per år går det åt 2400 kWh.

Att ladda sin bil via en vanlig offentlig laddstation sägs kosta 2–5 kronor per kWh. Via en snabbbladdare får man betala ytterligare några kronor extra per kWh. Man kan också ordna egen laddningsmöjlighet om man bor i eget hus.

Om alla våra 5 miljoner personbilar skulle gå på el beräknas det ta 7 procent av vår energiproduktion. Om alla övriga fordon; lastbilar, bussar, motorcyklar, husbilar etc. också elektrifieras blir givetvis siffran 7 högre.

Nyligen pratade en man på radion om den svenska «gröna» ståttillverkningen. Enligt mannen är den en omöjlighet då den fordrar så mycket elenergi. En energi som inte finns här i Sverige och inte heller kan åstadkommas.

Sammanfattning

- Ingen vill ha vindsnurror inpå husknuten.
- Kärnkraften är för dyr.
- Solceller är inte för alla.
- Fossila bränslena för dyra och fel för klimatet.
- Utbyggnad av ytterligare älvar är nog en utopi.
- Bristande nyrekrytering av energitekniskt utbildade.
- **Hur ska vi ha det?**

Inger Klintberg Danielsson

23-01-11

